

מסורת הש"ס

(א) [לקמן לד.]. (ב) חולין פו. ע"ז מז. (א) לעיל יא: [ע"ש ובהוסף: שם ד"ה דברי ר"ש בן יהודהק.]. (ד) [ג"ל ברין]. (ה) [לעיל ל: ושם נמקנ]. (ו) [לעיל יא: ושם נמקנ]. (ז) [שם]. (ח) מנחות מז. לעיל יא: [לעיל לא: תוספתא פ"ב ה"א]. (ט) מנחות מז. לעיל יא: (י) [לקמן לה:]. (כ) בסי"א: כלום. (ל) בסי"א: לתנאה. (מ) ווע"ע מוס' זבחים לד: ד"ה כל שצידו ועוד שם נט. ד"ה עד שלא ומוס' מנחות נט: ד"ה כל].

גיהנוםהב"ח

הגהות הב"ח (א) גבי או שלשה מקומות כשר אמר רבא שנים: (ב) רש"י ד"ה רבינו רב. ר"צ בבכורות פ' מומין אלו דף מה וכן בפסק גא סימן דף מט אינא נמי דהכי סויתא אמר רב תסדא דבר הו רבינו הגדול אמוי התקום יהיה צעורו כי ופרש"י רבינו רב ווע"ג דכפי' החולק דף מה קאמר כי תנא רב דמיא אי"ר יתכן דבר אכדמי משום רבינו אמרו נכתי ועבד דנא על גמ שחלל הולד ממזר ופרש"י רבינו רבי היינו משום דהתם אי אפשר לתפש רבינו רב דבר הולד כשר אית ליה ובפי"ק דר"ה סוף דף יט פרש"י נמי רבינו רב:

גליון הש"ס

גבי' יש דהוי אצל מצוה. עיין סוטה דף טו ע"ב מוס' ד"ה מתאכמות: שם אי"ח דבר וזו רבינו הגדול אמרו. עיין זה לקמן דף ע"ה ע"ב.

מוסא רש"י

מוסא רש"י אלא שחזור ונתגלה. לאחר שביטל הרוח (ע"ז יח). אבל לא חזר ונתגלה פטור מלכסות. דהא מוסא ועומד הוא (חולין יט). כי חזר ונתגלה אמאי חייב לכסות. הא אידחי ליה כביטולי הרוח, כיון דכל זמן שלא נתגלה פטור מלכסות אידחי ליה מכיסוי (ע"ז יח). דהא כסיה ונתגלה פטור מלכסות (חולין יט). אין דחוי אצל מצוה. אין אמרינן דחוי אצל מלות, וכי אמרינן דחוי בפסול קרבן הוא דלמרינן (שם). עבר ולקטן. עבר על דברי חכמים שאמרו אין ממעטין ביו"ט ולקטן ביו"ט (נעיל יא.). לא ילפינן לולב מסוכה. לפסול בה את העשוי, לא ילפינן לא למזוה, ואין אדם דן איהיה שיה מעשמו אלא אם כן למד מרבו ורבו מרבו עד משה רבינו, ושמא מקראות הללו לא לירוש גוריה שיה נכתבו (שם וכעיי' בסידור רש"י סי' רעג).

לולב הגזול פרק שלישי סוכה

אסא מנראה. גדל על המירא של שדה וממוך שיש לו מקום פנוי הוא משבית ומללית. לישראל אחרינא אסא מנראה הדם מנרי: **שלשה בדי עלין לחין**. שלשה בדין וכולל בד ויבד שלשה עלין לחין דבצליר משלשה עלין לא הוי עצות: **ונראה כל אחד**. שיהו עלין

באסא מצראה דקיימי שבעה שבעה בחד קינא דכי נתרי ארבעה פשו להו תלתא אמר אב"י ש"מ האי אסא מצראה כשר להושענא פשיטא מהו דתימא ‏^(א)הואיל ואית ליה שם לווי לא מתכשר קא משמע לן ואימא הכי נמי עץ עבות אמר רחמנא מכל מקום ת"ר ‏^(ב)יבשו רוב עליו ונשארו בו שלשה בדי עלין לחין כשר ואמר רב חסדא ובראש כל אחד ואחד: **נקטם ראשו**: תני עולא בר חנינא נקטם ראשו ועלתה בו תמרה כשר בעי רבי ירמיה נקטם ראשו מערב יום טוב ועלתה בו תמרה ביו"ט מהו ‏^(ג)יש דחוי אצל מצות או לא ותפשוט ליה מהא דתנן ‏^(ד)בכסוהו ונתגלה פטור מלכסות כסוהו הרוח חייב לכסות ואמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן ‏^(ה)לא שנו אלא שחזר ונתגלה אבל לא חזר ונתגלה פטור מלכסות והוינן בה כי חזר ונתגלה אמאי חייב לכסות הואיל ואידחי אידחי ואמר רב פפא זאת אומרת אין דחוי אצל מצות דרב פפא גופא מיבעיא ליה מיפשיט פשיט ליה דאין דחוי אצל מצות לא שגא לקולא ולא שגא לחומרא או דלמא ספוקי מספקא ליה לחומרא אמרינן לקולא לא אמרינן תיקן ‏^(ו)לימא כתנאי עבר ולקטן פסול דברי רבי אלעזר ‏^(ז)(בן) צדוק וחכמים מבשירין סברוה דכ"ע ‏^(ח)לולב אין צריך אגד ואת"ל צריך אגד לא ילפינן לולב מסוכה דכתיב בה תעשה ‏^(ט)ולא מן העשוי מאי לאו בהא קמיפלגי דמאן דפסיל סבר אמרינן יש דחוי אצל מצות ומאן דמכשיר סבר לא אמרינן יש דחוי אצל מצות לא דכ"ע לא אמרינן יש דחוי אצל מצות ‏^(י)והבא במילף לולב מסוכה קא מיפלגי מר סבר ילפינן לולב מסוכה ומר סבר לא ילפינן לולב מסוכה ואיבעית אימא אי סבירא לן לולב צריך אגד דכ"ע ילפינן לולב מסוכה והבא בלולב צריך אגד קא מיפלגי ובפלוגתא דהני תנאי דתניא ‏^(יא)לולב בין אגוד בין שאינו אגוד כשר ר' יהודה אומר אגוד כשר שאינו אגוד פסול מאי טעמא דר' יהודה יליף לקיחה לקיחה מאגודת אוזב כתיב הכא ‏^(יב)ולקחתם לכם ביום הראשון וכתיב התם ‏^(יג)ולקחתם אגודת אוזב מה להלן אגודה אף כאן אגודה ורבנן לית להו לקיחה לקיחה מאן תנא להא דת"ר ‏^(יד)לולב ‏^(טו)מצוה לאוגדו ואם לא אגדו כשר מני אי רבי יהודה כי לא אגדו אמאי כשר אי רבנן מאי מצוה קא עביד לעולם רבנן ומצוה משום ‏^(טז)זה אלי ואנוהו: או שהיו ענביו מרובין: ‏^(יז)אמר רב חסדא דבר זה ‏^(יח)רבינו הגדול אמרו והמקום יהיה בעזרו לא שנו אלא במקום אחד אבל בשנים או שלשה מקומות כשר ‏^(יט)א"ל רבא

לג.

ואימא הכי נמי. תימה מאי ס"ד למיפסליה משום שם לווי מידי הדם כתיב בקרא הא אפי' הירדוף מכשרינן אי לאו משום דכתיב דרכיה דרכי נועם:

נקטם מערב יו"ט ועלתה בו תמרה ביו"ט מהו. אף על פי שצקונטרס הזכיר נראה ונדחה הוא דהכל דחוי מעיקרא הוא כיון דבתחלת יו"ט לא חוי כדמוכה לקמן גבי אשחור מעיו"ט ונהי דגבי קדשים פשיטא לן דדחוי מעיקרא הוי דחוי גבי מפריש נקבה לפסחו בפי' מי שהיה טמא (פסחים ד' נח. ושם) וגבי זהמה של שני שותפים בפי"ק דזבחים (ד' יב. ושם) ובפי"ק דקדושין (ד' י. ושם) גבי מלוה מיבעיא לן וכי תימא הא דאסקינן גבי אשחור תפשוט דדחוי מעיקרא לא הוי דחוי לא דמיין להכא כדפרישנא לעיל דשאי' התם דציזו ללקט ואפי' בקדשים מכשירין מה"ט במסכת זבחים פ' כל הפסולין (דף נד: ושם) דתנן גבי קבל הכשר ונתן לפסול יחזיר לכשר ופרץ גנמי' וליהוי דחוי ומשני רב אשי כל שצידו לא הוי דחוי ומייהו לא לגמרי דמי להאי דינא דהא נראה ונדחה הוא ולקמן מסקינן דלא תפשוט מיני' נראה ונדחה חזר ונראה אע"ג דציזו ללקטן וכן זההיא דהפריש קרבן והמיר דת צידו לחזור ואפילו הכי אמרינן פ"ק דזבחים (ד' יב: ושם) הואיל ונדחה ידחה עוד אמר צזבחים פרק קדשי קדשים (ד' נט. ושם) כל הקדשים שנשחטו עד שלא נפגם המזבח ואח"כ נפגם המזבח פסולין דהואיל ונדחה ידחה אע"פ שצידו לתקן וצריך לחלק בדברים והא דמדמי הכא היא דכיסוי הדם דציזו לגלות מכל מקום היה לו לחשבו דחוי הואיל ונפטרי מלכסות לא נמחייב להוסיפו מן הדחוי כדי לחזור ולכסות והא דמיימי לימא כתנאי מעבר ולקטן הוה מני דחוי דמ"ד התם אין דחוי משום דציזו לתקן אצל הכא דאין צידו לתקן(ידחוי):**וזהבא**מבידףלולב מסוכהקמיפלאני.והוהמזילאשמעינן פלוגתייהו צליקטן צהיתר כגון מערב יום טוב לאחר שאגדן והא דנקט לאשמעי' דאפילו הכי חכמים מכשירין דאין דחוי:

שנים

לכם ביום הראשון וכתוב התם ‏^(א)ולקחתם אגודת אוזב מה להלן אגודה אף כאן אגודה ורבנן לית להו לקיחה לקיחה מאן תנא להא דת"ר ‏^(ב)לולב ‏^(ג)מצוה לאוגדו ואם לא אגדו כשר מני אי רבי יהודה כי לא אגדו אמאי כשר אי רבנן מאי מצוה קא עביד לעולם רבנן ומצוה משום ‏^(ד)זה אלי ואנוהו: או שהיו ענביו מרובין: ‏^(ה)אמר רב חסדא דבר זה ‏^(ו)רבינו הגדול אמרו והמקום יהיה בעזרו לא שנו אלא במקום אחד אבל בשנים או שלשה מקומות כשר ‏^(ז)א"ל רבא **שנים**

אזכור. ואי כרבנן מאי מצוה. לעולם כרבנן, ומצוה משום זה אלי ואנוהו. פ"קסא

או שהיו ענביו, פי' פירותיו

עין משפט ונר מצוה

ל א א טושי"ע א"ח סי' תמנו ספי' ח:
לב ב ב מיי' פי"ד מה'ג' שטוטה ה'י ז סמג עשין פד טושי"ע יו"ד סי' כח ספי' יא:
לג ד ד מיי' פי"ז מהלכות טולב הלכה ו סמג עשין מד טושי"ע א"ח סי' תרנא ספי' א:

תורה אור השלם

1. וְלִקְחֶתֶם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים וְגִזְגָּן עֵץ עֵבֶת וְעֵרְבֵי נָחַל וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים: ויקרא כג ב
2. וְלִקְחֶתֶם אֲגֻדַּת אוֹזֹב וּתְבַלְתֶּם בָּדָם אֲשֶׁר בְּסֹף הַהֲשָׁקֶתם אֶל הַמִּשְׁקָף וְאֵל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת מִן הָדָם אֲשֶׁר בְּסֹף אֲתָתֶם לֹא תֵצְאוּ אִישׁ אִישׁ מִבֵּיתוֹ עַד בֹּקֶר: שמות יב כב
3. עֵץ הַמִּרְתָּ יָדוּ וְהָיָה לִי לִישׁוּעָה זֶה אֵילֵי אֲנֹהֶו: אֶלֶּה אֲבֵי וְאֶרְמְמָנוּ: שמות טו ב

רבינו חננאל

באסא מצראה, שעליו צריך וקיימי שבעה ביניה, ונתיר ד' מיניהו דאינון רובא ונשתתירו תלתא, כיון דקרינא ביה עבות כשרה, ואע"ג דאינון מיעוטא. (א) פשיטא, סד"א כיון דקרו ליה אסא מצראה, שם לוי הוה, קמ"ל עץ עבות אמר רחמנא מכל מקום. ת"ר יבשו רוב עליו ונשתתירו בי' ג'. בדין עלין לחים כשר. אמר רב חסדא ובראש כל ביום טוב מאי, ואמרינן מאי קמיבעיא ליה, יש דיחוי אצל מצות או לא. דאם נראה ונדחה ונראה, כיון שנדחה נדחה, או דילמא כיון שחזר ונראה כשר, דהא חזר וברשוכל. ואמרינן תפשוט ליה מהא דרב פפא דאמר, זאת אומרת אין דיחוי אצל מצוה. ואמרינן היא גופא מיבעיא ליה, הא דרב פפא פשיטא ליה דאין דיחוי אצל מצות לא שגא לקולא ולא שגא לחומרא, או דילמא לחומרא פשיטא ליה לקולא מספקא ליה. ואמין למיפשטא מהא דתניא עבר וליקט הענבים מן ההודס פסול דברי ר' שמעון בן צדוק, וחכמים מבשירין. ואסיקנא לא דכולי עלמא אין דיחוי אצל מצוה, ולולב צריך אגד, ובמילף לולב מסוכה פליגי בו, עד והבא בלולב צריך אגד, ובפלוגתא דהני תנאי, דתניא לולב בין אגוד בין שאינו אגוד כשר, ר' יהודה אומר אגוד כשר שאינו אגוד פסול. ואסיקנא כמאן אולא הא דתניא לולב צריך לאגדו, לא אגדו פסול. מרובות מעליו פסול.

(א) נראה דחסר בד' רבינו אמר אב"י ש"מ האי אסא מנראה כשר להושענא.